



Actuala criza a readus in discutie o tema aflata permanent pe buzele birocratilor de la Bruxelles, insa afirmata public doar cu jumatate de gura, de teama euroscepticismului unora dintre membrii Uniunii: cea a centralizarii fiscal-bugetare a constructiei europene.

Presedintele Traian Basescu a fost printre primii politicieni care au dat tonul noului curent: „numai prin cedarea masiva de suveranitate Europa mai poate ramane o putere economica si militara. (...) Altfel, Europa va ramane o carte de istorie a lumii, in care vei putea citi despre cele mai sofisticate si importante culturi, va avea bogatia istoriei in spate“, a avertizat acesta.

Vocea presedintelui roman nu este singulara, corului politicianilor europeni favorabili centralismului adaugandu-i-se si cel al tehnocratilor, care vad in unificarea fiscal-bugetara eliminarea ultimelor obstacole din calea implementarii ingineriilor social-fiscale salvatoare.

„Cand nu ai forta economica, nu poti sa fii nici forta militara. Degeaba ataci Libia, ca nu castigi razboiul, iar securitatea este fundamentala. Securitate nu se poate decat cu bani, iar banii nu pot fi facuti decat cu o economie performanta. O economie fragmentata cu politici diferite in 27 de state nu ne face competitivi din punct de vedere economic. Trebuie sa decidem repede, in urmatorii 2-3 ani, daca vom crea Statele Unite ale Europei sau nu“, a declarat Traian Basescu.

Chiar daca presedintele neaga faptul ca opinia sa ar reprezenta o fata a unor „decizii subterane“, in ultimul timp din ce in ce mai multe voci sustin concertat acest lucru. Motivul: probabil ca, precum presedintele Romaniei, si ceilalti politicieni europeni spera sa faca parte din ceea ce Basescu numea un „leadership formidabil la nivel european care sa convinga cele 27 de state, 28 si cu Croatia, ca Europa poate ramane o mare putere economica si o putere militara pe masura“. Interesant este accentul pus de politicianul roman pe necesitatea ca UE sa devina o putere militara. Militarismul si centralismul merg mana in mana, dovada guvernarile fasciste (inclusiv a SUA) din perioada Marii Depresii. Din acest punct de vedere, discursul presedintelui este o lectie aplicata de neoconservatorim, varianta moderna a fascismului economic si politic.

Ideea a fost preluata cu succes nu numai de politicieni, ci si de tehnocratii europeni. "Cred ca, intr-o zi, poporul european va avea o confederatie. Ne putem imagina un guvern federal", a afirmat actualul presedinte al BCE, Jean-Claude Trichet. "Ne putem imagina ca maine, dincolo de ce putem vedea acum, daca in pofida recomandarii o tara nu ia sau nu poate lua deciziile necesare, ar trebui sa fie posibil ca acestea sa fie luate de la centru, din centrul monedei unice", si-a continuat acesta ideea. Succesorul sau, italianul Mario Draghi a preluat si el din zbor propunerea, sustinand ca iesirea din criza nu este posibila fara o ampla revizuire a Tratatului de la Lisabona.

In cazul politicianilor, interesul politic si visul de a fi semnatarii unui acord istoric par a fi motive suficiente pentru a pleda in favoarea centralismului. Ce-i mana in lupta pe tehnocratii europeni? O putere sporita poate fi un argument. In realitate insa, in spatele atasamentului acestora pentru o unificare fiscal-bugetara se ascunde o aroganta auto-suficienta: in opinia lor, lumea trece prin crize pentru ca tehnocratii n-au suficienta putere pentru a-si aplica ingineriile social-fiscale eliberatoare. La prima vedere, scopul unei unificari fiscal-bugetare ar fi disciplinarea unor state precum Grecia, Irlanda sau Portugalia. In realitate insa, unificarea este propusa ca solutie pentru a facilita indatorarea suplimentara a statelor zonei euro. Un editorial recent din Financial Times prezinta "solutia" salvatoare pentru liderii europeni, mai putin pentru cei germani: sa nu-i mai astepte pe incapatanatii teutoni si sa emita eurobonduri care sa inlocuiasca obligatiunile emise la nivel national. Potrivit editorialului FT, aceasta este singura solutie pentru ca statele europene sa-si refinanteze mai ieftin datoria. S-ar crea o piata concurenta pentru cea americana si japoneza, care se imprumuta la randamente 2,3 respectiv 1%, de 5.500 de miliarde de euro. Lasand la o parte differentialul de dobanda dintre ratele practicate de cele trei banci centrale, apare o intrebare: de unde va aparea ratingul suveran linistitor, atat timp cat singurul stat din zona euro cu rating AAA stabil este Germania? Franta este in pericol de a-si pierde acest rating, iar urmatoarele economii ca importanta in Uniune, Spania si Italia, sunt departe de a fi favoritele agentilor de rating.

Situatia in care a ajuns Europa a fost anticipata inca din 2000 de Jörg Guido Hülsmann: „BCE si euro nu se limiteaza la a hrani inflatia, ele favorizeaza, de asemenea, centralizarea institutiilor politice. Se poate deja previziona ca statele nationale vor deveni dependente de acest nou stat central, mai intai din punct de vedere financiar, apoi pe plan politic. Intrucat statele membre isi pierd tot mai mult din soliditatea lor financiara, ele pot din ce in ce mai putin sa contracteze imprumuturi in nume propriu. Cu toate ca pana in prezent, in virtutea statutului sau, Comisia Europeana nu a contractat deocamdata credite, ea va trebui sa aiba grija de statele membre. Este in egala masura posibil sa se indatoreze ea insasi pentru a utiliza acesti bani direct in statele membre. In orice caz, statele nationale supraindatorate vor deveni direct tributare, financiar si politic, fata de acest nou stat central.”

Un alt economist, Tyler Cowen, a sintetizat cel mai plastic situatia din zona euro: „francezii au nascut un copil (euro - n.r.), nu s-au descurcat si l-au parasit pe treptele casei unei familii germane, distanta si pasiv-agresiva, dupa care ar vrea sa-l creasca, insa nu sa plateasca si taxa de scolarizare la Harvard”.

Actuala criza nu difera cu nimic din punct de vedere al etatismului de celelalte: crizele economice, pe lânga efectele dezastruoase pe care le au asupra nivelului de trai al populatiei, mai au un mare defect: conduc la centralizarea puterii si sunt o oportunitate pentru impunerea de catre politicieni si tehnocrati a unor masuri fara consultarea opiniei publice. In situatii de criza, statul de drept si Constitutiile sunt ignorate in fata urgentei rezolvarii problemelor economico-politice. Masuri temporare adoptate pe timp de criza se permanentizeaza dupa terminarea acesteia. {comments on}